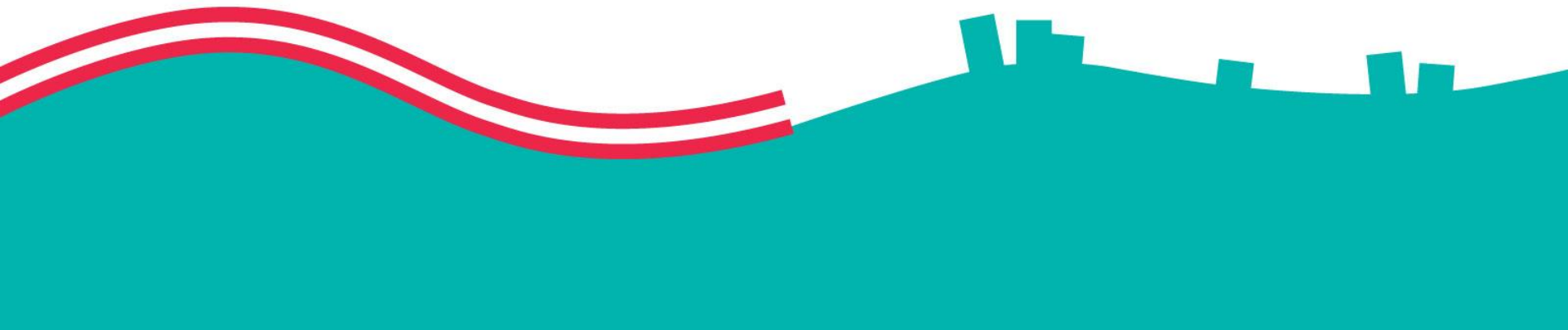

Meertaligheid

Intro JES vzw

JES creëert een context waarin stedelijke jongeren zichzelf kunnen versterken

- We doen dit in drie steden: Brussel, Gent & Antwerpen
- Sterke jongeren maken een sterke stad
- Hiervoor bieden we een waaier van activiteiten en trajecten aan
- Vandaag focus op werken in de vrije tijd

cijfers

- 78,8% van de in 2008 in het Vlaamse Gewest geboren kinderen thuis het Nederlands als thuistaal heeft
- Bij 21,2% van de pasgeborenen spreekt de moeder thuis dus een andere taal,
 - vooral Frans (4,2%),
 - Arabisch (3,7%)
 - Turks (3%).
 - Vooral in de provincies Vlaams-Brabant en Antwerpen (31%)

Taal en kansarmoede

In het Jaarboek 'Armoede en Sociale Uitsluiting 2008' toont men aan dat armoede de ontwikkelingsscores van kinderen al vanaf het eerste levensjaar naar beneden haalt. Het gaat hierbij om verschillende ontwikkelingsdomeinen: niet enkel cognities en taal, maar ook motoriek, zelfredzaamheid en sociaal emotionele ontwikkeling.

De woordenschat van driejarigen van hoger opgeleide ouders is vaak dubbel zo groot als deze van kinderen van armere, lager opgeleide ouders. Tegen de leeftijd van 15 is de kans dan ook groot dat de kinderen van hoger opgeleide ouders een hoger diploma behalen.' Duidelijk is dat taalachterstand niet alleen een link heeft met anderstaligheid, maar vooral met de socio-economische positie van gezinnen.

thuis taal

- Het is belangrijk de thuis taal een volwaardige plaats te geven. Het leren van taal maakt kinderen taalgevoelig en zo ontwikkelen ze noodzakelijke taalvaardigheden (o.a. vermogen tot geluidswaarneming, het vermogen tot klankvorming, het vermogen tot woordbegrip, het vermogen tot zinsbegrip, het vermogen tot zinsproductie) die noodzakelijk zijn voor een goede taalverwerving. Kinderen die in een 'taalarme' omgeving opgroeien, verwerven later zeer moeilijk en gebrekkig om het even welke taal.

Sociale positie van het kind

Onderzoekers Blommaert en Van Avermaet geven aan dat een verbod op het gebruik van de thuistaal in een onderwijscontext niet automatisch leidt tot meer taalvaardigheid in het standaard Nederlands. Integendeel, een verbod versterkt de stigmatisering, de groeiende kloof en de segregatie tussen de taalgroepen. De centrale stelling van de onderzoekers is dat de benadering van taal en de voorgestelde taalpedagogiek geen rekening houden met de cruciale factor die kansen bepaalt nl. de sociale positie van het kind. 'Meertaligheid in de ene taal is een voordeel en een bonus op de arbeidsmarkt, meertaligheid in de andere taal is een obstakel voor integratie.' De meertaligheid van een kind in Vlaanderen kan bijvoorbeeld anders bekeken worden als een kind Turks dan wel Engels als thuistaal heeft.

Anderstalig vs meertaligheid

Anderstaligheid en meertaligheid zijn termen die vaak door elkaar gebruikt worden, toch maken wij een onderscheid wat de begripsinvulling betreft. Anderstaligheid wijst vanuit de semantiek op een 'anders zijn' van de betrokkene; men spreekt een andere taal dan de landstaal. Dit wijst op een fixatie op de eigen cultuur, elementen van buitenaf worden als anders beschouwd. Als men de context rond taal en diversiteit breder opentrekt, komt men bij meertaligheid. De nadruk wordt gelegd op de kracht die kan uitgaan van het beschikken over meerdere talen. Toch hoeft dit geen naïeve visie te zijn; wij sluiten de ogen zeker niet voor de drempels die meertaligheid kan teweegbrengen. Want wanneer beheers je een taal volledig? Beïnvloedt de ene taal de ander al dan niet positief?

Het belang van taalstimulering

- ⊠ het verbetert de sociale omgang
 - ⊠ men kan zich beter uitdrukken en dus voor zichzelf opkomen
 - ⊠ taal integreert en socialiseert <-> taaleilanden binnen de stad zijn afgebakende cultuureilanden
 - ⊠ meer kansen op de arbeidsmarkt, bij sociale huisvesting...
 - ⊠ men heeft zelf controle over administratieve berichtgeving
-

valkuilen

- ⊠ kansarmoede: de prioriteiten liggen meer bij het overleven
- ⊠ de invloed van de peergroep (vooral bij tieners, maar ook chauvinisme bij kinderen en volwassenen)
- ⊠ de taalnorm in sociale media
- ⊠ een gevoel van schaamte/eer, het is niet eenvoudig beperkingen toe te geven
- ⊠ het oordeel van de samenleving over 'incorrect Nederlands'
- ⊠ het openbaar leven (winkels etc.) kan in nog een andere tussentaal/dialect plaatsvinden

Fases van taalontwikkeling

gewenningsfase	In deze fase went het kind aan de nieuwe taal.
sociale redzaamheidsfase	Daarna gaat hij of zij simpel taalgebruik hanteren om zijn of haar wensen en behoeften kenbaar te maken.
aanspreekbaarheidsfase of omgangstaal	Vervolgens wordt de taal omgangstaal waarmee het kind communiceert met anderen.
taal- denkfase of leertaal	Pas daarna is er sprake van leertaal, taal waarin voldoende abstracties gebruikt worden.

Verdeel en heers

- Wie wil een speluitleg doen?
- De groep wordt in 4 verdeeld...

De Taalbattle

Per groepje (van 4) 3 enveloppen

A) 2 juryleden en 2 players

B) Omwisselen

C) De beste tegen elkaar

D) De eindopdracht: maak een liedje op het melodie van 'what shall we do with the drunken sailor' (3 verschillende zinnen)

Taal ontwikkeling

Taalontwikkeling als natuurlijk gebeuren

Taal wordt door jonge kinderen beter verworven in informele situaties en in dagelijkse handelingen dan in formele lessituaties. Taalontwikkeling is dus een natuurlijk gebeuren. Taalstimulering werkt het best als het leuk en ongedwongen gebeurt en inspeelt op wat de kinderen zelf aanbrengen en voldoende concreet is.

Taalstimulering is dus niet te verengen tot het stimuleren van de Nederlandse instructietaal op school.

Vrije tijd

De omvang en grondigheid maken dit een uniek gegeven in het Vlaamse jeugdwerk:

☒ **Origineel:**

- ☒ Omdat we vertrekken vanuit de setting vrije tijd.
- ☒ Omdat we 'onvoorwaardelijk zijn' en er, naast motivatie en aanmoediging, geen consequenties aan dat oefenen hangen.
- ☒ Omdat we de spontane ontmoetingen die nu al plaatsvinden niet als doel, maar als middel zien om onze jongeren en ouders oefenkansen Nederlandse taal te bieden.

☒ **Innoverend:**

Omdat we niet op actieniveau blijven hangen, maar een duurzaam residu willen overhouden: een methodiekenboek dat breed verspreid kan worden en echt vanuit de ervaringen van de doelgroep wordt uitgewerkt.

☒ **Experimenteel:**

- ☒ Omdat we letterlijk experimenteren met methodieken.
- ☒ Omdat de intervisie- en focusgroepen ons doorheen de duurtijd van het project kunnen bijsturen. Buitenschoolse activiteiten laten kinderen toe op een ongedwongen, leuke en spontane manier taal te leren vanuit hun ervaringen. Ze proberen dingen uit, fantaseren, denken na, discussiëren, stellen vragen, maken ruzie,... Bij dit alles zetten ze, vaak onbewust, taal in en oefenen ze. Begeleiders kunnen dit speelse leren stimuleren door interactieve spelletjes aan te bieden, door kinderen samen te laten spelen en door zelf veel taal te gebruiken (meertaligheid.be).

☒

Schrijf op post it's wat je vanuit jouw
praktijk moeilijk vindt op vlak van
anderstaligheid, taalstimulering,...

4 Teams én elk team met 4

- Alle losers zijn een team:
 - !Verdeel de groep vervolgens in 2!
- Alle zilvermedailles zijn een team
- Alle strevertjes zijn een team

Forum theater

Elk groepje neemt 1 situatie

Bespreek kort wat je hiermee doet als
begeleider

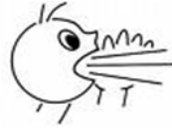
WHOOSH!

Tijd voor actie

Een spel uitleggen

Aandacht trekken

Een cirkel maken

Spel uitleggen
Spel voortonen en of
Visueel ondersteunen

Zijn er nog vragen?

Daarna ga je in kleine
groepjes als dit nodig is,
om te vertalen...

Check je spel op voorhand

Check zeker als jullie spel goed in elkaar zit!

- Spelregels: * onmisbaar
 * ook uitleggen als ze spel kennen
 * bij jonge kinderen: eenvoudig
- Tijd: * beslis zelf hoe lang je het spel speelt
 * stop een spel als het nog plezant is
- Terrein: * afbakenen (kegels, lint, emmers, krijt)
 * aanpassen (geen voetbal op betton)
 * ander terrein kan veel veranderen (bv voetbal in duinen)
- Aangepast: * aan de groep (leeftijd, grootte, achtergrond)
 * aan de omstandigheden (ruimte, weer)
- Doel: * Wat wil je bereiken met het spel op zich?
* Wat wil je bereiken voor de groep? (vertrouwen, groepsvorming, fanasie,...)
 * Durf doelstellingen wijzigen
- Inkleding: * waarom? Aandacht, deelnemers lokken, thema aangeven
 * vooral bij jonge kinderen
- Uitleg: * groep moet stil zijn
 * aandacht krijgen
 * plaats (bv kinderen laten zitten)
 * stem
 * eerst belangrijkste regels, daarna de andere regels
- Materiaal: * zorg dragen
 * vaste plaats
- * veiligheid
-

- Maak van het nederlands een emotioneel beladen taal (troosten, complimenten, interesse tonen, ...)
 - Zo visueel mogelijk
 - Ga op ooghoogte, zo kan je via oogcontact beter verbinding maken
 - Open vragen stellen
 - Haal nooit 2 talen door elkaar
 - Verbeter niet, maar herhaal wel duidelijk het juiste
 - Vermijd spreekwoorden
 - Maak kleine groepjes
 - Geef de moedertaal ruimte om te zijn, respecteer de taal verbieden helpt niet
-

Hoger lager!?

Hoe hoger je staat des te interessanter
je het vond...

Hoe lager en dit mag uiteraard ook- des
te saaier je het vond!

